

СОВЕТ
ШУШМАБАШСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ АРСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул.Школьная, д.16, с.Шушмабаш,
Арский муниципальный район,422036

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ШУШМАБАШ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ

Мәктәп урамы, 16 йорт, Шушмабаш авылы,
Арча муниципаль районы,422036

Тел. (84366) 93-1-24 факс (84366) 93-1-24. E-mail: Shush.Ars@tatar.ru.

**Арча муниципаль районы
Шушмабаш авыл жирлеге Советы
КАРАРЫ**

« 17 » февраль 2021 ел

№ 21

**Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жиренә кермәгән һәм физик һәм
юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә кергән Татарстан
Республикасы Арча муниципаль районы Шушмабаш авыл жирлеге
территориясендәге яшел үсентеләрне кисү тәртибе турындагы
Нигезләмәне раслау хакында**

Россия Федерациясе Урман кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Федераль законы, «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Шушмабаш авыл жирлеге Уставы нигезендә, Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә кермәгән һәм физик һәм юридик затлар милкендәге жирләргә кергән Шушмабаш авыл жирлеге территориясендәге яшел үсентеләрне рациональ файдалану, саклау һәм яңадан торгызу максатларында, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Шушмабаш авыл жирлеге Советы карар бирде:

1. Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә кермәгән һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә кергән Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Шушмабаш авыл жирлеге территориясендәге яшел үсентеләрне кисү тәртибе турында Нигезләмәне кушымта нигезендә расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы рәсми хокукий мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга һәм Арча муниципаль районының рәсми сайтында авыл жирлеге бүлегендә урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Шушмабаш авыл
жирлеге башлыгы

В.В.Сәгыйтов

**Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә кермәгән һәм физик һәм
юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә кергән Татарстан
Республикасы Арча муниципаль районы
Шушмабаш авыл жирлеге территориясендәге
яшел үсентеләрне кисү тәртибе турында
НИГЕЗЛӘМӘ**

Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Граждан кодексының 15 ст., Россия Федерациясе Урман кодексының 61, 68, 77 ст., Шушмабаш авыл жирлеге Уставы нигезендә, халыкның экологик иминлеген тәмин итү максатларында эшләнә һәм Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә кермәгән һәм физик затлар милкендәге жирләргә кергән Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Шушмабаш авыл жирлеге территориясендәге яшел үсентеләрне кисү тәртибен билгели.

1. Төп төшенчәләр

Әлеге Нигезләмәдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

Яшел үсентеләр - табигый һәм ясалма үсеп чыккан агач, куак һәм үләнчел үсемлекләр (паркларны, скверларны, бакчаларны, газоннарны, чәчәклекләренә, шулай ук аерым үсүче агач һәм куакларны да кертеп).

Табигать территорияләре - бердәм географик (климат) шартларында формалашкан жирлек, туфрак, үсемлекләр рельефының билгеле бер типларын үз эченә алган, хужалык эшчәнлегенә кагылмаган яисә аз кагылган территорияләр.

Яшел территорияләр - табигый үсеп чыккан үсемлекләр кишәрлекләре булган территорияләр, ясалма рәвештә яшелләндерү объектлары (авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдән тыш), төрле функциональ билгеләнештәге жирләренн аз төзелгән өлешләре, алар чикләрендә өслекнең 50 процентыннан да ким булмаган өлеше үсемлекләр капламы белән каплана.

Урманланган территорияләр - табигый үсеп чыккан урман үсемлекләре белән капланган төрле функциональ билгеләнештәге табигать территорияләре.

Агач -яңа утыртылган үсентеләрдән тыш, диаметры ачык беленеп торган кимендә 5 см кәүсәле, 1,3 м биеклектәге үсемлек.

Куаклык - туфрак өслегендә тармакланган күпьяеллык (агачтан аермалы буларак) үсемлек.

Үлән капламы - газон, табигый үлән үсемлекләре.

Ешлыклар - нинди дә булса урында куе булып үскән үсемлекләр, куаклар.

Яшел массив - бердәм үскән 50 данәдән дә ким булмаган зур агачлар (15 яшьтән өлкәнрәкләр) үсә торган территория.

Яшел үсентеләрне зарарлау - яшел үсентеләрнең я туфракның зарарлы матдәләр белән пычрануы, ут төртү яисә башка йогынты ясау нәтижәсендә аларның үсеше тукталу, шул исәптән ботакларның, тамыр системасының механик зарарлануы, кабыкның бөтенлеге бозылу, туфракның тере катламы бозылу.

Яшел үсентеләрне юкка чыгару (юк итү) - яшел үсентеләрне кисү яки аларның үсешен туктатуга китергән башка төрле зарарлаулар.

Компенсацион яшелләндерү - юкка чыгарылган яисә зарарланган яшел үсентеләр урынына 2 коэффициенты белән яңа үсентеләр утырту.

2. Яшел үсентеләрне саклауның төп принциплары

Авыл жирлеге территориясендә үсә торган яшел үсентеләр саклагыч, рекреацион, эстетик функцияләр башкара һәм сакланырга тиеш.

2.1. Авыл жирлеге территориясендә (авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдән тыш) үскән барлык яшел үсентеләр (агачлар, куаклар) сакланырга тиеш.

2.2. Авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрне саклауны тәэмин итү бурычлары түбәндәгеләргә йөкләнә:

2.2.1. Оешмаларга үзләре белдергән эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру өчен бирелгән кишәрлекләрдә - әлеге оешмалар житәкчеләренә;

2.2.2. Милектәге яисә арендадагы жирләрдә - юридик затларга һәм гражданнарга - милекчеләргә яисә арендаучыларга.

2.3. Яшел үсентеләр үскән жир кишәрлекләренә милекчеләре, файдаланучылар һәм арендаучылар яшел үсентеләрнең сакланышын, тиешенчә карауны тәэмин итәргә тиеш.

2.4. Әлеге Нигезләмә авыл жирлеге территориясендә проектлау, төзелеш, ремонтлау һәм башка эшләр алып барганда агач-куак үсентеләрен кисүгә бәйлә эшләр башкарган барлык гражданнарга һәм оешмаларга, милек рәвешләренә бәйсез рәвештә кагыла.

2.5. Авыл жирлеге территориясендә хужалык, шәһәр төзелеше һәм башка эшчәнлек Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы һәм әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән яшел үсентеләрне саклау таләпләрен үтәп гамәлгә ашырыла.

2.6. Жир кишәрлегендә төзелеш, хужалык һәм башка эшчәнлек башкарганда, проект алды һәм проект документациясендә яшел үсентеләрнең торышы турында тулы һәм дөрәс белешмәләр һәм проектлана торган объектның яшел үсентеләргә йогынтысын тулысынча бәяләгән акт булырга тиеш.

2.7. Яшел үсентеләрнең тереклек эшчәнлеген тәэмин итә алмый торган яшелләндерелгән территорияләрне һәм яшел массивларны куллану рөхсәт ителми.

3. Яшел үсентеләрне (агачларны, куакларны) кисү тәртибе

3.1. Авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрне рөхсәтсез кисү тыела.

3.2. Авыл жирлеге территориясендә агачларны һәм куакларны кисү рөхсәт нигезендә башкарыла. Кисүгә рөхсәт авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе күрсәтмәсе рәвешендә рәсмиләштерелә.

3.3. Яшел үсентеләрне кисүгә рөхсәт алу өчен мөрәжәгать итүче авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе исеменә билгеләнгән рәвештә (1 нче кушымта) хат-заявка бирә, анда үсентенең саны, исеме, аларның торышы, чикләнгән кисү үткәрелү урыны һәм аны нигезләү күрсәтелгән булырга тиеш. Гаризага түбәндәге документлар теркәп бирелә:

3.3.1. Шәхесне таныкый торган документлар;

3.3.2. Вәкаләтле вәкилнең вәкаләтләрен раслый торган документ (әгәр мөрәжәгать итүче исеменнән вәкил эш итсә);

3.3.3. Якындагы корылмаларга яисә башка ориентирларга кадәр киселергә тиешле яшел үсентеләр төшерелгән кишәрлек схемасы;

3.3.4. Жир кишәрлеге Бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестрында теркәлмәгән булса, жир кишәрлегенә хокук билгели торган һәм жир кишәрлегенә хокукны раслаучы документларның таныкланган күчермәләре;

3.3.5. Биналар һәм корылмалар төзегәндә габаритларга эләгә торган яшел үсентеләрне кискән очракта, расланган проект документациясе;

3.3.6. Кагылган территорияләреннән хужалары белән яшел үсентеләрне кисү һәм күчереп утырту шартларын килештерү;

3.3.7. Агач утыртканда яисә күчереп утыртканда, инженер челтәрләре вәкилләре белән жир эшләрен уздыруга ордер ачып килештерү.

3.4. Авыл жирлеге башкарма комитеты, заявка-хат кәргәннән соң, гариза бирүчегә элгә эш төрен үткәрүгә рөхсәте булган махсуслаштырылган оешмага түбәндәгеләрне алу өчен мөрәжәгать итәргә киңәш итә:

3.4.1. яшел үсентеләрнең санлы исемлеге;

3.4.2. киселергә тиешле агач үсентеләрнең санын, төрен, категориясен билгеләү максатыннан, үскән яшел үсентеләрне натураль тикшерү акты;

3.4.3. киселгән агач өчен (түләү) бәясен исәпләп чыгару. Киселгән агач өчен түләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2007 елның 22 маендагы 310 номерлы карары белән расланган ставкалар нигезендә аерым исәпләнә.

Югарыда күрсәтелгән эшләр мөрәжәгать итүче хисабына башкарыла.

Рөхсәтнең гамәлдә булу вакыты - 90 көн.

3.5. Авыл жирлеге башкарма комитеты гариза бирүченең хат-гаризасы нигезендә яшел үсентеләрне табигый техник тикшерү акты, киселгән агач өчен бәяне (түләүне) исәпләп чыгару нигезендә, авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесенең авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрне кисүгә рөхсәт бирү турында күрсәтмә проектын әзерли.

3.6. Эшләр башкаруга рөхсәт алганда, аның мәнфәгатьләрендә яшел үсентеләр юкка чыгарыган мөрәжәгать итүче, элгә Нигезләмә нигезендә яшел үсентеләрне кискән өчен түләүләр кертәргә һәм компенсацион яшелләндерүнең тәртибен раслый торган документлар тапшырырга тиеш.

3.7. Агач һәм куакларны кискән өчен түләү гариза бирүче тарафыннан авыл жирлеге бюджетына күчерелә.

3.8. Яшел үсентеләрне кисү эшләре билгеләнгән нормалар һәм кагыйдәләр нигезендә гариза бирүче акчалары исәбенә башкарыла. Агачларны кисү бары тик аттестацияләнгән белгечләр тарафыннан гына рөхсәт ителә.

3.9. Яшелүсентеләрне кисү, төпләү һәм калдыкларны төяү һәм чыгару эшен мөрәжәгать итүче хисабына эш башланганнан соң өч көн эчендә башкарыла. Киселгән яшел үсентеләрне һәм киселгән калдыкларны эш урынында саклау тыела.

3.10. Территориянең кисү урынына якин урнашкан территориядә газон, яшел үсентеләр зарарланган очракта, эшләр башкаручы, территориянең хужасы һәм контроль органнары белән алар компетенциясе чикләрендә килештереп, әмма зыян китерелгән вакыттан ярты елдан да соңга калмыйча, аларны мәжбүри рәвештә торгызу эшләрен башкара.

3.11. Агач һәм куакларны бушлай кисү авыл жирлегенең башкарма комитеты тарафыннан түбәндәге очракларда рөхсәт ителергә мөмкин:

3.11.1. яшел үсентеләрне тәрбияләү, санитар кисүләр һәм реконструкцияләү буенча кисүләр үткөрү;

3.11.2 авария хәлендәге һәм башка гадәттән тыш хәлләрне бетерү, шул исәптән жир асты коммуникацияләрен һәм капитал инженерлык корылмаларын ремонтлау;

3.11.3. дәүләт санэпидемнадзор бәяләмәсе булса, торак һәм ижтимагый биналарда яктылыкны каплый торган агач һәм куакларны кисү;

3.11.4. авария тудыра торган (жимерелү куркынычы тудыра торган) агач һәм куакларны кисү.

3.12. Югарыда күрсәтелгән очракларда, яшел үсентеләрне кисүне гамәлгә ашыручы мөрәжәгать итүчегә авыл жирлеге башкарма комитеты белән килештерелгән урыннарда компенсацион яшелләндерү үткәрергә кирәк.

3.13. Авария хәлендәге, коры-сары һәм куркыныч тудыручы яшел үсентеләр 2 нче кушымта нигезендә акт буенча комиссия тикшерүе нигезендә киселә.

3.14. РФ Урман кодексының 20 статьясына тәңгәл рәвештә, хужалык эшчәнлегенә нәтижәсендә үскән яки аны гражданга яисә юридик затка тапшырганнан соң жир кишәрлегендә табигый рәвештә үскән агач-куаклык аның милке булып тора, ул аңа ия, файдалана һәм үз милке белән житәкчелек итә.

3.15. Яшел үсентеләрне рөхсәтсез кисү яисә юкка чыгару дип түбәндәгеләр таныла:

3.15.1. Агач һәм куакларны рөхсәтсез кисү яисә рөхсәт белән, әмма рөхсәттә күрсәтелгән урында, рөхсәттә күрсәтелгән токымнарны, рөхсәттә күрсәтелгән санда кисмәү;

3.15.2. Ут төртү яисә ут белән саксыз эш итү нәтижәсендә агачларны һәм куакларны юкка чыгару яки зарарлау;

3.15.3. Кәүсәне божралау яки юну;

3.15.4. Үсеп килгән агач һәм куакларны үсүе тукталганчы зарарлау;

3.15.5. Агачларны һәм куакларны ташландык сулар, химик матдәләр, калдыклар һәм башкалар белән зарарлау;

3.15.6. Корыган агачларны рөхсәтсез кисү;

3.15.7. Үсә торган агачларны һәм куакларны башкача зарарлау.

3.16. Дәүләт урман фондында үскән агачларны һәм куакларны кисү махсус вәкаләтле дәүләт органнары тарафыннан бирелгән рөхсәтләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

3.17. Әлеге Нигезләмәне бозып, агачларны һәм куакларны юк итү үзирекле кисү булып тора һәм Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә административ һәм жинаять жаваплылыгына тартыла. Әлеге Нигезләмә кагыйдәләрен үтәү авыл жирлеге территориясендә барлык гражданныр, оешмалар һәм учреждениеләр өчен мәжбүри.

4. Компенсацион яшелләндрерү

4.1. Компенсацион яшелләндрерү рөхсәт ителгән кисүләр, яшел үсентеләрне законсыз зарарлау яки юкка чыгару очракларында гамәлгә ашырыла. Компенсацион яшелләндрерү алдагы сезонда, агачлар, куаклар һәм газоннар утырту өчен яраклы вакытта, әмма яшел үсентеләрне зарарлау яки юкка чыгару факты билгеләнгән вакыттан алып бер елдан да соңга калмыйча башкарыла.

4.2. Компенсацион яшелләндрерү гражданнырның яисә юридик затларның мәнфәгатләрәндә яисә аларның хокукка каршы гамәлләрә нәтижәсендә яшел үсентеләр зарарлану яки юкка чыгу очракларында, аларның акчалары исәбенә башкарыла.

4.3. Әлеге Нигезләмә нигезендә яшел үсентеләргә китерелгән зыян натураль рәвештә - компенсацион яшелләндрерүгә: юкка чыгарылган яшел үсентеләрне янадан 2 коэффиценты белән торгызылырга тиеш.

5. Шәһәр төзелешә эшчәнлеген башкарганда, яшел үсентеләрне саклау

5.1. Авыл жирлегендә шәһәр төзелешә эшчәнлеген гамәлгә ашыру яшел үсентеләрне саклау таләпләрән үтәп алып барыла.

5.2. Яшел территорияләр, шул исәптән яшел массивлар, шулай ук яшелләндререлгән территорияләрне үстерү өчен билгеләнгән жирләр максатчан билгеләнәшсез төзеләргә һәм кулланылырга тиеш түгел.

5.3. Яшел үсентеләр утыртылган жир кишәрлекләрәндә төзелеш алып барганда, проект документациясе киселәргә тиешле яшел үсентеләргә бәя бирәргә тиеш. Мондый очракларда киселгән агач өчен зыянын каплау әлеге Нигезләмәнен 2 һәм 3 бүлекләрәндә билгеләнгән тәртиптә компенсацион яшелләндрерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

6. Эшкурарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырганда, яшел үсентеләрне саклау

6.1. Авыл жирлеге башкарма комитеты рөхсәтеннән башка яшелләндререлгән территорияләрдә һәм яшел массивларда сәүдә һәм башка эшкурарлык эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен палаткалар һәм башка корылмалар урнаштыру тыела.

6.2. Эшмәкәрлек эшчәнлеген яшелләндререлгән территорияләрдә һәм яшел массивларда гамәлгә ашырганда, шартлау, ут чыгу куркынычы тудыру һәм агулы

матдэлэр куллану, территорияне пычрату һәм чүпләү, яшел үсентеләргә зыян китерү яисә аларны юкка чыгару тыела.

7. Административ жаваплылык.

7.1. Әлеге Нигезләмәне бозуда гаепле затлар Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жаваплы.

Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә кермәгән
 һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге
 жирләргә кергән Татарстан Республикасы
 Арча муниципаль районы
 Шушмабаш авыл жирлеге территориясендәге
 яшел үсентеләрне кисү тәртібе турында
 НИГЕЗЛӘМӨГӘ 1 нче кушымта

Арча муниципаль районы
 Шушмабаш авыл жирлеге
 башкарма комитеты
 җитәкчесенә

_____

_____

_____

(оешманың исемен яисә Ф.И.А.И., адресын күрсәтергә)

ГАРИЗА

_____ авыл жирлеге территориясендә агач-куак үсентеләрен
 чикле кисүгә

_____ жир кишәрлегендә үскән агачларны, куакларны, агач-куак үсентеләрен
 (кирәклесен сызарга) кисүне рәхсәт итүегезне сорыйм.

_____

(оешманың исемен яисә Ф.И.А.И. жир кишәрлегенә хокукның төрен күрсәтү)

һәм жирдә урнашкан _____

(торак пунктны күрсәтергә)

Жир кишәрлегендә бар:

агачлар _____ данә

куаклыклар _____ данә.

Жир кишәрлеген үзләштерү һәм төзекләндерү процессында агачны кискән өчен түләүне
 гамәлгә ашырырга һәм дендроплан нигезендә агач-куаклыкны компенсацияләү өчен
 түләргә бурычлымын.

_____

Ф.И.А.И. (Имза)

Дата _____

Кушымталар:

1. Рәхсәт документациясе.
2. Аңа төре һәм кисү күздә тотыла торган яшел үсентеләр санын төшереп, жир кишәрлеге планы.

Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә кермәгән
һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге
жирләргә кергән Татарстан Республикасы
Арча муниципаль районы
Шушмабаш авыл жирлеге территориясендәге
яшел үсентеләрне кисү тәртібе турында
НИГЕЗЛӘМӨГӘ 2 нче кушымта

АКТ
ЯШЕЛ ҮСЕНТЕЛӘРНЕ КИСЕЛЕРГӘ ТИЕШЛЕ ДИП ТАНУ ТУРЫНДА

_____ муниципаль районы _____ авыл жирлеге Башкарма
комитеты " _____ " _____ ел

Комиссия составы:

- 1. _____
(Ф. И, А.И., вазыйфа)
- 2. _____
(Ф.И. А.И., вазыйфа)
- 3. _____
(Ф. И. А.И., вазыйфа)

яшел үсентеләрне тикшерде.

Тикшерү нәтижәләре түбәндәгечә:

Нәтижәләр:

Комиссия әгъзалары:

 (имза) (Ф.И. А.И.)

 (имза) (Ф.И. А.И.)

 (имза) (Ф.И. А.И.)